

Posudek vedoucího diplomové práce

Jan Vobořil, Komunální elity v Libni v letech 1880-1901. Diplomová práce, UK FF, Ústav hospodářských a sociálních dějin 2006, 170 s. + přílohy

Problematika komunálních elit prožívala v posledních desetiletích konjunkturu zejména mezi německými, potom rakouskými a posléze i moravskými historiky, jež ji vesměs sledovali na bázi jednotlivých badatelských projektů, přispívajících k tomu, že se v jejich rámci vyvinula společná představa o tom, která výzkumná témata jsou v této souvislosti relevantní. Výzkum komunálních elit v Čechách byl poněkud rozptýlenější přesto, že zde vznikly metodologicky vyhraněné monografie Jiřího Peška, Karla Maiera i autorského kolektivu Pavla Horská – Eduard Maur – Jiří Musil, jež autor dobře zná. I jeho orientace v německojazyčné odborné literatuře je na solidní úrovni.

Ve své diplomové práci (DP) využil též velmi produktivně dostupné archivní prameny, dobový tisk a řadu dobových publikací. Za komunální elity považuje v zásadě všechny členy libeňského obecního výboru v letech 1880-1901 (s. 23 ann.), mezi nimiž ovšem v dalším výkladu diferencuje podle míry jejich společenského vlivu, resp. různých faktorů, které jej profilyovaly. Dolní mez tohoto období si zvolil proto, že pro předchozí léta se zachovalo poměrně málo materiálu, jenž by mohl analyzovat. Jeho horní hranice je dána rokem připojení Libně k Praze.

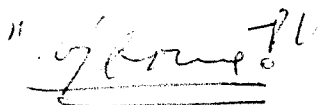
Diplomant navíc úspěšně pronikl do řady právních i zvykových „tajů“ vytváření obecní reprezentace skrze obecní volby prostřednictvím tzv. trojtřídního systému. Tyto znalosti mu umožnily vytvořit si počítačovou bázi všech členů obecního výboru v uvedeném období (viz příloha č. 1), která mu potom usnadnila jeho fundovanou analýzu libeňské komunální elity i její komunální politiky. Ostatně od 80. let 20. století se v Libni jako jinde začalo intenzivně rozvíjet obecní podnikání, iniciované zvýšenými civilizačními nároky na rozvoj místní infrastruktury i občanské vybavenosti. Mezi tyto

aktivity lze mj. zařadit též vybudování obchodního přístavu, resp. výkladiště, jež se nakonec neukázalo jako ekonomicky dosti efektivní.

Panu Vobořilovi se v míře u nás nebývalé podařilo prostřednictvím řady grafů a tabulek zdokumentovat jednotlivé profesní skupiny v libeňském obecním výboru, jenž si přesto, že v místě působilo několik důležitých průmyslových podniků (viz hl. První českomoravská továrna na stroje), zachoval živnostenský charakter. Významnou roli v něm sehrávali též představitelé místní židovské komunity, jež vesměs asimilovala ve prospěch české obcovací řeči. Rovněž důležité je jeho postavení role hostinských a sládků (viz František Deutsch) v obecní politice (s. 52 an. a 96 an.).

Poměrně málo historiků též proniklo tak hluboko jako on do skladby a výše přímých daní včetně obecních a dalších přírážek, jež zásadním způsobem vymezovaly akční rádius obecní politiky stejně, jako jím analyzované obecní dluhy. Středostavovský charakter Libně v porovnání s „buržoaznějším“ Karlínem dokázal dokumentovat i na úrovni bydlení členů libeňského obecního výboru. Neopomněl ani roli různých „hráčů“ na místní politické scéně, mezi něž nepočítá jen místní živnostníky, nýbrž i politické kluby a představitele velkých průmyslových podniků. Pozoruhodné je jeho zjištění, že v některých případech (viz kantýna Českomoravské továrny – s. 109 an.) se zájmy zaměstnavatelů shodovaly se zájmy jejich dělníků, vesměs přívrženců sociálních demokratů.

Diplomová práce pana Vobořila je po mém soudu velmi zdařilá. Ze sekundární literatury zde mohu snad připomenout nevyužitou studii Pavly Horské-Vrbové o metodologických problémech vzniku „české buržoazie“ (ČSČH 1962) a z memoárů pak vzpomínky Bohuslava Maříka (1926). Navíc se domnívám, že by měl v úspěšně započatém výzkumu komunálních elit pokračovat. Nejen proto doporučuji velmi rád jeho DP k úspěšné obhajobě.

Praha 30. 8. 2006

Prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.